

SACKEUS
The fair trade company

SACKEUS AB
Bessemorgatan 4
417 07 Göteborg

Tel: +46 (0)31-65 48 00
Fax: +46 (0)31-65 48 05

Vid frågor maila: info@sackeus.se
För beställningar: order@sackeus.se

AFRIKA

Eswatini Swazi Kitchen

- tillverkar chutney, kryddsåser, marmelader och sylter

I Manzini, i Swaziland ligger Eswatini Swazi Kitchen (ESK). Det är från början ett projekt med syfte att skapa arbetstillfällen och generera inkomst till en ungdomsorganisation som arbetar för gatubarn och föräldralösa. ESK förädlar frukt och grönsaker samt producerar sylter, marmelader, chutney och kryddsåser.

Swaziland är ett litet land i Södra Afrika som gränsar till Sydafrika och Moçambique. Antalet invånare är cirka 1,1 miljoner. Landet har ingen kuststräcka vilket gör att landet är mycket beroende av grannlandet Sydafrika. Swaziland är en liten öppen ekonomi och därmed känslig för vad som händer i den globala ekonomin. Lägre extern efterfrågan och låga priser på råvaror, främst jordbruksprodukter, bromsade utvecklingsländerna och därmed Swazilands ekonomiska tillväxt under 2001. Låga priser på råvaror och högre priser på förädlade varor har länge varit ett problem för utvecklingsländer, då de främst exporterar råvaror. Ett tillvägagångssätt för att bryta denna trend är att utvecklingsländerna själva förädlar de råvaror som finns i landet. Eswatini Swazi Kitchen förädlar frukt och grönsaker och producerar sylter, marmelader, chutney samt kryddsåser.

Eswatini Swazi Kitchen startades 1991 av en katolsk präst och en anglikansk nunna. Eswatini betyder "tillverkad i Swaziland" och syftet med projektet är att skapa arbetstillfällen samt att generera inkomst till Manzini Youth Care (MYC), en organisation utan vinstintresse. För närvarande stöds fyra mindre hem för gatubarn och föräldralösa med sammanlagt 100 barn samt ett nystartat sjukhus för AIDS-sjuka. ESK leds av en styrelse med medlemmar som väljs utifrån deras kvalifikationer och intresse för att göra en frivillig insats.

I mars 2002 hade ESK 20 fastanställda samt 15 säsongsarbetare. Alla anställda är kvinnor förutom en alltiallo och en vaktmästare. Anledningen till att inte fler män har anställts är att kvinnorna på traditionell grund då inte kunnat behålla sitt inflytande. De anställda har lön i linje med normal lön inom samma område, vilket ligger något över den reglerade minimilönen. Utöver detta har arbetarna betald sjukfrånvaro, betald årlig semester samt en pensionsfond. Arbetsveckan är 40 timmar och vid övertid utgår lön för den tid som den anställda arbetar extra.

Hela produktionen, inklusive lager, kontor etc. är samlade under samma tak. Det finns ett rum till rensning, ett rum för framställning, lager för glasburkar samt två kylrum där inköpt frukt förvaras. Det finns även ett mindre rum som används som laboratorium, där alla löpande tester görs. Utöver detta sker bakteriologisk kontroll på lansbruksministeriets laboratorium. Först efter det sista provet är godkänt sätts etiketter på varorna och därefter paketeras de. All produktion sker under goda hygieniska förhållanden. Tillverkningen är välorganiserad och följer klarlagda procedurer som finns nedskrivna i särskilda manualer.

Prissättning av de flesta produkterna sker på den dagliga auktionen för frukt och grönt som hålls av National Agricultural Marketing Board. Dessa priser offentliggörs sedan dagligen i radion och är därmed allmänt kända. Detta innebär att även primärproducenterna får skäligt betalt för varorna de producerar. Det finns ett nära samarbete mellan ESK och olika lokala primärproducenterna som förser företaget med olika frukter. Regelbundet genomför ESK kontroller av odlarna, vilket dock kunde ske oftare. Generellt är leverantörerna småskaliga och ingen av odlarna brukar någon form av konstgödning eller bekämpningsmedel. De korgar som används till presentförpackningarna vävs av olika kvinnogrupper och träskedarna täljs av en lokal grupp handikappade vuxna.

Informationen baseras på Eswatini Swazi Kitchens presentationsmaterial och hemsida, Fair Trade Assistances utvärdering gjord av Ann Moore (2002) samt en reseberättelse av Michael Arbirk, Danmark (2002) och Lisbeth Boberg (2004).

Fair Trade Assistances utvärdering kan fås genom Eswatini: mildred@africaonline.co.sz

Arbirks reseberättelse finns på U-landsimportens Hemsida:

www.u-landsimporten.dk